

ALUETIEDE Regional Studies

PERUSOPINNOT 15 ov

Aluetieteen perusteet 5 ov (8 op) AA1 Introduction to Regional Studies

Tavoite: Antaa johdatus aluetieteelliseen ajattelutapaan ja aluetutkimukseen.

Sisältö: Aluetieteen lähtökohdat ja peruskäsitteet, alueellinen näkökulma, johdatus paikallisiin, kansallisiin, eurooppalaisiin ja globaaleihin aluekehityksen kysymyksiin.

Työmuodot: Luennot kuulusteluineen (2 ov) sekä kirjallisuuskuulustelu (3 ov). Luennot suoritetaan kurssin alussa sovittavalla tavalla, kirjallisuus yleisinä tenttipäivinä.

Kirjallisuus:

- Häkli, Jouni: Meta Hodos. Johdatus ihmismaantieteeseen. Vastapaino, Tampere 1999.
- Krugman, Paul: Development, Geography and Economic Theory. The MIT Press, 1998.
- Morris, Arthur: Geography and Development, UCL Press, London 1998. Huom! Kuulustelu ei koske sivuja 95–158.

Ajankohta: 1. vuosi slk.

Johdatus aluekehittämiseen ja ympäristösuunnitteluun 5 ov (8 op) AA2 Introduction to Regional Development and Environmental Planning

Tavoite: Tutustuttaa opiskelijat aluekehittämisen ja ympäristösuunnittelun peruskysymyksiin sekä muodostaa yleiskuva kehittämisen ja suunnittelun merkityksistä, tavoitteista ja käytännöistä.

Sisältö: Johdatus aluekehittämiseen ja ympäristösuunnitteluun sekä niiden ajankohtaisiin haasteisiin ja lähestymistapoihin. Kurssin tarkoituksena on antaa yleiskuva aluekehittämisen ja ympäristösuunnittelun peruskysymyksistä ja avata näkökulmia niiden keskinäisiin kytkentöihin.

Työmuodot: Luennot (2 ov) ja kirjallisuus (3 ov). Luennot suoritetaan kurssin alussa ilmoitettavalla tavalla. Lisäksi luentotentin yhteydessä tentitään luentojen aikana

erikseen jaettavat artikkelit ja muu materiaali. Kirjallisuus suoritetaan yleisinä tenttipäivinä.

Kirjallisuus:

- Lahti–Heinonen–Koski–Tolsa: Kestävä kehitys aluerakenteessa: Kansainvälisiä näkemyksiä, suomalainen sovellus. Ympäristöministeriö 1997.

Yksi seuraavista:

- Peter Blakeley–Ted. K. Bradshaw. Planning Local Economic Development: Theory and Practice. Sage Publications. 2002.
- David Shaw–Peter Roberts–James Walsh (toim.): Regional Planning and Development in Europe. Ashgate 2000.
- Graham Haughton–Colin Hunter: Sustainable Cities. Jessica Kingsley Publishers, uusi painos 2003.

Sekä toinen seuraavista:

- Mäkinen, Marko: Yhteisöaluepolitiikan periaatteiden teoreettinen erittely ja soveltaminen Suomessa. Acta Universitatis Tamperensis 691, 1999.
- Jarmo Kortelainen (toim.) Vihertyvä kaupunkiseutu: Suunnittelun ja hallinnan ekomoderni käänne. Sophi 47. Jyväskylän yliopisto.

Ajankohta: 1. vuosi slk

Yhteiskunta ja ympäristö 5 ov (8 op) AA3

Society and the Environment

Suoritetaan vaihtoehtoisesti joko kunnallispolitiikan tai ympäristöpolitiikan perusopintojakso.

Vaihtoehtoisesti joko:

- Johdatus ympäristöpolitiikkaan (ks. ympäristöpolitiikka YPP1)

tai:

- Kunnat suomalaisessa yhteiskunnassa (ks. kunnallispolitiikka KUNTA1), sekä
- Kuntien tehtävät ja niiden organisointi [joko luento 2 ov tai kirjallisuus 2 ov] (ks. kunnallispolitiikka KUNTA2)

Ajankohta: 1. vuosi

AINEOPINNOT 25 OV**Aluekehittämisen harjoituskurssi 3 ov (5 op) AA4**

Practical Course in Regional Development

Tavoite: Johdattaa opiskelijat aluekehittämisen käytäntöihin.**Sisältö:** Alueellisen kehittämisen menetelmien harjoittelu. Harjoitustöiden laadinta ja niiden käsittely työseminaareissa.**Työmuodot:**

- a virikeluentoja ja tutustumisretkiä aluekehittämistä harjoittaviin organisaatioihin
- b menetelmien harjoittelu yksin ja ryhmässä
- c harjoitustöiden laadinta sekä niiden suullinen ja kirjallinen esittely

Muut kuin aluetieteen pääaineopiskelijat voivat suorittaa kurssin tenttimällä sopimuksen mukaan neljä teosta esimerkiksi seuraavasta kirjallisuudesta:

- Ash Amin–Nigel Thrift (toim.): *Globalization, Institutions and Regional Development in Europe*. Oxford University Press 1995.
- John M. Bryson: *Strategic planning for public and nonprofit organizations: a guide to strengthening and sustaining organizational achievement*. 2nd, rev. ed. San Francisco, Jossey-Bass, 1995.
- Philip Cooke–Martin Heidenreich–Hans-Joachim Brautzky (eds.): *Regional Innovation Systems: The Role of Governance in a Globalized World*. Routledge. 2004.
- Patsy Healey: *Collaborative Planning. Shaping Places in Fragmented Societies*. Macmillan Press Ltd 1997.
- Ilari Karppi (toim.): *Future Challenges and Institutional Prerequisites for Regional Development Policy. Four Scenarios*. Nordregio Report 2000:1 Stockholm.
- Markku Sotarauta–Henrik Bruun (toim.) *Nordic Perspectives on Process-Based Regional Development Policy*. Nordregio report 2002:3. Stockholm 2002.
- Rodney R. White: *Urban Environmental Management. Environmental Change and Urban Design*. John Wiley & Sons. Reprinted with corrections 1996.

Tentin voi korvata sopimuksen mukaan myös esseiden kirjoittamisella tai muulla

erikseen sovittavalla tavalla.

Ajankohta: 1. vuosi klk**Edeltävät opinnot:** AA1 ja AA2**Tutkimusprosessin hallinta 3 ov (5 op) AA5**

Managing Research process

Tutustuminen tieteelliseen tutkimusprosessiin ja sen toteuttamiseen (ks. hallintotiede HALLP4).

Ajankohta: 1. vuosi klk**Aluetutkimuksen menetelmät ja sovellukset 7 ov (14 op) AA6**

Methods and Applications of Regional Analysis

Tavoite: Perehdyttää aluetieteellisen tutkimustehtävän asettamiseen, tutkimusmenetelmien valintaan ja käyttöön, tulosten arviointiin, esittämiseen ja raportointiin. Opiskelijalla on perusvalmius tutkimusprosessin hallittuun läpiviemiseen.

Sisältö: Aluetutkimuksen lähestymistavat, tutkimustehtävän määrittäminen, tietolähteet, tiedonkeruu- ja analyysimenetelmät, tulosten esittäminen ja raportointi.

Annettavat opetus: Luennot, sovellusharjoitukset, harjoitustöiden ohjaus, seminaarit.

Kurssi jakautuu kahteen osaan:

a *Laadulliset tutkimusmenetelmät ja tutkimusprosessi*. Ajankohta syksy.

b *Määrälliset tutkimusmenetelmät ja tutkimusprosessi*. Ajankohta kevät.

Molemmissa osissa tehdään ryhmätyönä tutkimusraportti (harjoitustyö).

Suoritustapa: Osallistuminen luennoille ja sovellusharjoituksiin sekä harjoitustöiden hyväksytyt suorittaminen. Kurssin aloitus syksyllä. Suoritusmerkintä opintorekisteriin kun sekä laadullinen että määrällinen osa on suoritettu hyväksytysti.

Kirjallisuus: Luennoitsijan luentosarjan alussa ilmoittama oheismateriaali.

Edeltävät opinnot: AA1, AA2 ja tilastotieteen kurssi yleisopinnoista.

Ajankohta: 2. vuosi slk ja klk

**Alue- ja ympäristötalouden perusteet
4 ov (8 op) AA7**

Introduction to Environmental and Regional
Economics

Tavoite: Osoittaa aluetalouden ja ympäristötalouden näkökulmien yhteyksiä ja eroja; antaa käsitys aluetalouteen vaikuttavista tekijöistä, alueellisen kehityksen ja aluetalouden suhteesta, sekä eri talousteorioiden tavasta käsitellä ympäristöä ja luonnonvarojen käyttöä.

Sisältö: Aluetalouden muutostrendit ja kehitystekijät, kasvun keskittyminen ja elinkeinopoliitiikka, sekä ympäristöongelmat taloustieteessä, ympäristöpolitiikan taloudelliset vaikutuskeinot ja institutionaalisen taloustieteen perusteet. Ongelmakeskeinen tarkastelutapa.

Suoritustapa: Luennot harjoitustehtävien sekä kasvun ja kestävyuden välisen ristiriidan teemaan liittyvä argumentaatioharjoittelu.

Kirjallisuus: Kurssin oheislukemistona käytetään luennoitsijan ilmoittamaa oheismateriaalia sekä teosta Laakso-Loikkanen: Yritysten sijoittuminen, asukkaiden liikkuvuus ja kaupunkialueiden vuorovaikutus. Kaupunkipoliittisen yhteistyöryhmän julkaisu 2003. Saarjärvi 2000.

Tutkielmaseminaari 3 ov (5 op) AA8
Research Seminar for Bachelor's Thesis

Tavoite: Pehdyttää itsenäiseen tieteelliseen työskentelyyn, kandidaatintutkielman tekemiseen sekä tutkimussuunnitelman kirjalliseen laadintaan ja suulliseen esittämiseen.

Sisältö: Aluetieteellisen tutkimusteeman valinta, tutkimusprosessin suunnittelu, lähdeaineiston hakukäytännöt, tieteellisen raportoinnin perusteet.

Työmuodot: Tutkimussuunnitelman laadinta, kandidaatintutkielman teoreettisen viitekehityksen pohjustaminen ja seminaariesitys. Kurssilla laadittavalle raportille tehdään kielentarkastus (harjoitusaine).

Kirjallisuus: Seminaarin oheislukemistona käytetään kirjaa Sinikka Viskari: Tieteellisen kirjoittamisen perusteet: opas kirjoittamiseen ja seminaarityöskentelyyn. Tampereen yliopisto, kasvatustieteiden laitos 2001.

Edeltävät opinnot: AA1–6

Ajankohta: 2.–3. vuosi

Kandidaatintutkielma 5 ov (8 op) AA9
Bachelor's Thesis

Tavoite: Itsenäisen tieteellisen työskentelyn hallinta.

Suoritustapa: Pienimuotoisen aluetieteellisen tutkielman laadinta. Kirjallisen kypsyyssnäytteen suorittavat ne, jotka ottavat tutkintotodistuksen.

Vaihtoehtona tutkielmalle sivuaineen opiskelijat voivat suorittaa kirjallisuuden, josta tulee sopia opintojaksosta vastaavan professorin kanssa.

SYVENTÄVÄT OPINNOT 40 OV

**Aluetieteen tutkimus ja teoria 5 ov
(10 op) AS1**

Theoretical Perspectives in Socio-Spatial
Studies

Tavoite: Aluetieteelliseen tutkimukseen ja teoriaan syventyminen, teorian käytännöllisyyteen tutustuminen, näkökulman merkityksen ymmärtäminen aluetutkimuksessa.

Sisältö: Aluetutkimuksen nykysuuntauksia, alueteorია ja yhteiskunta, aluetutkimuksen metodologiset jännitteet, tiedon analyysi.

Työmuodot:

Luento (2 ov)

Teoriaekskursio, harjoitustyö (3 ov)

Käytännöllinen perehtyminen aluetutkimuksen teoriaan, jonka muotoina ovat:

– alueteoreettisen näkökulman etsintä ajankohtaisista tapahtumista (esim. uutisaineistosta tai tutustumalla tutkitavan aihepiirin käytäntöihin), teoreettisen idean toimivuuden arvioiminen, näkökulman tarkentaminen ja kehittäminen

– ohjattu itsenäinen teorian muodostaminen; teoreettisen keskustelun jäljittäminen kotimaisissa ja kansainvälisissä aikakauslehdissä ja kirjallisuudessa, näkökulman täsmentäminen ja esittäminen kirjallisessa harjoitustyössä.

Suoritustapa: Luennot ja ekskursio muodostavat kokonaisuuden, joka suoritetaan laatimalla luentopäiväkirja sekä harjoitustyönä ekskursion raportti. Raportti sisältää matkakertomuksen, eli kuvauksen teoreettisen näkökulman löytymisen

ja jäsentymisen vaiheista, sekä teesin, joka on teoreettinen väite aihepiiristä, johon opiskelija on perehtynyt. Teesi perustuu myös tieteelliseen kirjallisuuteen. Harjoitustyöt käsitellään paneelissa, joka sisältää raportin esittelyn, itsearviointin ja kokemuksiin perustuvan kehityskeskustelun.

Edeltävät opinnot: AA1–AA7

Ajankohta: 3.–4. vuosi slk

**Aluekehittämisen tieteellinen perusta
5 ov (10 op) AS2**

Advanced Course on Theories and Methods of Regional Development

Tavoite: Perehdyttää opiskelijat aluekehittämisen teoreettiseen perustaan erityisesti johtamisen ja suunnittelun näkökulmista.

Sisältö: Aluekehittämiseen liittyvien suunnittelun ja johtamisen lähestymistapojen teoriapohja; eri koulukunnat ja tärkeimmät suuntaukset, strategisen suunnittelun eri lähestymistavat, kommunikatiivinen ja neuvotteleva suunnittelu, verkostojen ja kehittämisprosessien johtaminen.

Työmuodot:

a Luennot, joiden yhteydessä tentitään teos Markku Sotarauta: Kohti epäselvyyden hallintaa. Pehmeä strategia 2000-luvun alun suunnittelun lähtökohtana. Tulevaisuuden tutkimuksen seura. Acta Futura Fennica nro 6, Finnpublishers, 1996, sekä kurssilla erikseen osoitettava muu materiaali.

b Harjoitustyön laadinta, jonka yhteydessä on perehdyttävä oman alan uusimpiin tieteellisiin aikakauskirjoihin.

Ajankohta: 3.–4. vuosi klk

Edeltävät opinnot: AA1–AA7

**Paikkatietojärjestelmät (GIS) 3 ov
(6 op) AS3**

Introduction to Geographic Information Systems

Tavoite: Kurssin tavoitteena on antaa perustiedot ja -taidot paikkatietojärjestelmien käytöstä tutkimuksessa ja suunnittelussa.

Sisältö: Johdatus kartografiseen viestintään, paikkatietojärjestelmien kehitykseen sekä sovelluksiin tutkimuksessa sekä alue- ja ympäristösuunnittelussa.

Työmuodot:

a Luennot kuulusteluineen. Kuulustelun yhteydessä tentitään luennolla mahdollisesti jaettava oheismateriaali.

b Harjoitukset ja harjoitustyö.

Ajankohta: 3.–4. vuosi.

Edeltävät opinnot: AA5–AA6.

Pro gradu -seminaari 4 ov (6 op) AS4
Research Seminar for Master's Thesis

Tavoite: Syventää ja laajentaa opiskelijan tutkimusvalmiuksia niin, että hän pystyy itsenäisesti kirjoittamaan pro gradu -tutkielmaansa sekä käymään tutkielmia koskevaa tieteellistä keskustelua.

Sisältö: Työskentely on seminaarimaista ja sen yhteydessä käsitellään osanottajien laatimia pro gradu -tutkimussuunnitelmia, tutkielmia ja valmistuneita pro gradu -tutkielmia. Tarvittaessa seminaarissa pidetään lyhyitä virikeluentoja. Opiskelijat voivat tutkielmaseminaarin (AA8) jälkeen vapaasti valita pro gradu -työn aiheensa ja ohjaajansa.

Seminaarin oheislukemistona käytetään kirjoja Hakala: Graduopas. Gaudeamus 1999, sekä Hirsjärvi–Remes–Sajavaara: Tutki ja kirjoita. Kirjayhtymä 1997.

Ajankohta: suositellaan 4. lukuvuotena.

Edeltävät opinnot: AA8

**Aluetieteen erikoiskurssit, yhteensä
vähintään 3 ov (3 op) AS5**

Special Courses in Regional Studies on Varying Topics

Erikoiskursseja järjestetään lukuvuosittain ajankohtaisista aiheista. Järjestettävät kurssit täsmentyvät syksyisin julkaistavassa opetusohjelmassa. Kurssien laajuus vaihtelee 1–6 opintoviikkoon. Opiskelijat voivat suorittaa useita kursseja, joiden yhteenlaskettu opintoviikkomäärä voi ylittää 3 ov. Kurkseista osa pidetään englannin kielellä.

Tavoite: Antaa erikoispätevyys jollakin tai joillakin uusilla työ- tai tutkimusmahdollisuuksilla tarjoavalla aluetieteen alalla.

Sisältö: Kurssien sisältö vaihtelee kurssien aiheesta riippuen. Kurssit voivat olla pelkästään luento-, seminaari- tai workshop -muotoisia tai niiden yhdistelmiä. Kurssit voi suorittaa myös kirjatentillä tai sopimuksen mukaan esseitä tai tutkielmia kirjoittamalla joko kokonaan tai osaksi.

Kurssivaihtoehtoja:

Euroopan unionin alue- ja ympäristöpolitiikka 3 ov (6 op) YPA2
Regional and Environmental Policy in European Union

Tavoite: Antaa kuva Euroopan unionin aluepolitiikasta ja ympäristöpolitiikasta sekä niiden suhteesta Suomen kansallisiin politiikkoihin.

Sisältö: Euroopan unionin aluepolitiikan periaatteet, tavoitteet ja käytännöt sekä niiden soveltaminen Suomessa. Euroopan unionin ympäristöpolitiikan kehitys ja oikeudellinen tausta sekä hallinnon rakenteet ja päätöksenteon mekanismit. Unionin asema ja tavoitteet ylikansallisessa ohjelma-perustaisessa aluepolitiikassa sekä kansainvälisessä ympäristöpolitiikassa.

Työmuodot: Luennot (2 ov) ja kirjallisuus (1 ov). Luennot suoritetaan kurssin alussa sovittavalla tavalla, kirjallisuus yleisenä tenttipäivänä.

Kirjallisuus: Lista suoritettavasta kirjallisuudesta löytyy laitoksen www-sivulta.

Ajankohta: 3.–4. vuosi.

Regional Changes and Transitions in Europe

Outline of the contents: Regional development and management of European demographic changes.

Seminar: Introductory lectures, literature, writing and presentation of an essay.

Kuka luo kaupunkia?

Ympäristösuunnittelun, erityisesti ympäristövaikutusten arvioinnin erikoiskurssi

Alueiden kilpailukyky ja johtaminen verkostoyhteiskunnassa

Jokin muu erikseen ilmoitettava jakso.

Pro gradu -tutkielma 20 ov (40 op) AS6

Master's Thesis

Tavoite: Itsenäisen tieteellisen työskentelyn hallinta.

Suoritustapa:

- Pro gradu -tutkielman laadinta
 - Kirjallinen kypsyysnäyte
- Sivuaineena aluetiedettä opiskelevien tutkielman laajuus on 20 ov.